

Sygn. akt: II AKa 161/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący :	SSA Robert Kirejew
	SSA Aleksander Sikora (spr.) SSO del. Karina Maksym
Protokolant :	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Cieszynie Tomasza Wilusza**

po rozpoznaniu w dniu 13 i 26 czerwca 2017 roku sprawy

1. **Z. W.** s. F. i M.

ur. (...) w C.

oskarżonego z art. 296 § 3 k.k.

2. **J. K.(K.)** s. T. i K.

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 296 § 3 k.k.

na skutek apelacji prokuratora odnośnie oskarżonego Z. W., pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego i obrońcy oskarżonego Z. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej

z dnia 28 października 2016 roku, sygn. akt III K 145/08

oraz zażaleń obrońcy oskarżonego Z. W. i obrońcy oskarżonego J. K., a nadto pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej

z dnia 27 marca 2017 roku, sygn. III K 145/08

w przedmiocie orzeczenia o kosztach sądowych

uchyla zaskarżony wyrok oraz zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Bielsku – Białej do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Z. W. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 296 § 3 kk polegającego na tym, że w okresie 2004 roku w C., będąc zobowiązanym na mocy umowy o pracę i przepisu ustawy jako Prezes Zarządu dopuścił do zawarcia przez (...) sp. z o.o. umowy dzierżawy nieruchomości tzw. targowiska z (...) sp. z o.o. z dnia 12 maja 2004 roku oraz umowy sprzedaży z (...) sp. z o.o. z dnia 12 maja 2004 roku 5.223 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A (...) SA z siedzibą w B. czym wyrządził (...) sp. z o.o. szkodę majątkową w wysokości 2.933.557,24 zł.

J. K. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 296 § 3 kk polegającego na tym, że w okresie 2004 i 2005 roku w C., będąc zobowiązanym na mocy przepisu ustawy jako Nadzorca Sądowy zaniechał odzyskania majątku (...) sp. z o.o. poprzez brak czynności zmierzających do unieważnienia umowy dzierżawy nieruchomości tzw. targowiska z (...) sp. z o.o. z dnia 12 maja 2004 roku oraz umowy sprzedaży z (...) sp. z o.o. z dnia 12 maja 2004 roku 5.223 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A (...) SA z siedzibą w B. czym wyrządził (...) sp. z o.o. szkodę majątkową w wysokości 2.933.557,24 zł.

Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej wyrokiem z dnia 28 października 2016 roku w sprawie sygn. akt III K 145/08 orzekł:

1. Na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk w zw. z art. 414 § 1 kpk uniewinnił oskarżonego J. K. od dokonania czynu zarzucanego mu w części wstępnej wyroku;
2. Uznał oskarżonego Z. W. za winnego tego, że 12 maja 2004 roku w C., zajmując się sprawami majątkowymi Spółki (...) Sp. z o.o. będąc zobowiązany do tych czynności na mocy umowy o pracę i przepisów ustawy jako Prezes Zarządu poprzez niedopełnienie obowiązku dopuścił do zawarcia przez (...) sp. z o.o. niekorzystnej dla tej Spółki umowy dzierżawy nieruchomości tzw. targowiska z (...) Sp. z o.o. z dnia 12 maja 2004 roku czym wyrządził (...) sp. z o.o. szkodę majątkową w wysokości 492.299,93 zł tj. dokonania przestępstwa z art. 296 § 1 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
3. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 roku przy zast. art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności oskarżonemu warunkowo zawiesił na trzyletni okres próby;
4. Na zasadzie art. 46 § 1 kk w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 roku przy zast. art. 4 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego Z. W. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 492.299,93 zł;
5. Na podstawie art. 41 § 1 kk w zw. z art. 43 § 1 kk w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 roku przy zast. art. 4 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego Z. W. zakaz zajmowania stanowisk w organach spółek prawa handlowego na okres 3 lat.

Postanowieniem z dnia 27 marca 2017 roku sygn. akt III K Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej na podstawie art. 626 § 2 kpk w zw. z art. 640 § 1 kpk w zw. z art. 628 pkt 2 kpk w zw. z art. 618 § 1 kpk w zw. z art. 631 kpk zasądził od Z. W. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 6.288,98 złotych. Tym samym postanowieniem na podstawie art. 626 § 2 kpk w zw. z art. 640 § 1 kpk w zw. z art. 628 pkt 1 kpk w zw. z art. 616 § 1 kpk w zw. z art. 631 kpk zasądzono od Z. W. na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 1.215 złotych tytułem poniesionych kosztów procesu. Nadto tymże postanowieniem na podstawie art. 626 § 2 kpk w zw. z art. 640 § 1 kpk w zw. z art. 632 pkt 1 kpk w zw. z art. 616 § 1 kpk zasądzono od (...) sp. z o.o. na rzecz J. K. kwotę 7.200 złotych tytułem poniesionych kosztów procesu.

Apelacje od wyroku złożyli prokurator, obrońca oskarżonego Z. W. oraz pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego (...) sp. z o.o.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego Z. W., zarzucając orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a mający wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania świadków K. K., J. S. oraz innych, opinia biegłej L. Ś., w oderwaniu od sytuacji rynkowej Z. J. sp.z.o.o oraz w oderwaniu od zachowania drugiego z oskarżonych wystarczała do przypisania oskarżonemu Z. W. winy, podczas gdy prawidłowa analiza zebranego materiału dowodowego prowadzi do odmiennego wniosku. Podnosząc ten zarzut prokurator wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Obrońca oskarżonego Z. W. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinia biegłej L. Ś., w całkowitym oderwaniu od sytuacji rynkowej i finansowej (...) w latach 2003 – 2006, jak również w oderwaniu od ustaleń poczynionych w postępowaniu upadłościowym oraz zeznań świadków K. K., J. S., I. D., T. B. i w oderwaniu od zachowania drugiego z oskarżonych oraz składanych przez niego jednoznacznych wyjaśnień wystarczyły do przypisania winy oskarżonemu Z. W., gdy tymczasem prawidłowa analiza całości zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do odmiennego wniosku, który w zakresie swej treści winien być identyczny jak wniosek, do którego doszedł Sąd Okręgowy odnośnie postawy i zachowania w sprawie drugiego z oskarżonych. W oparciu o tak sformułowany zarzut odwoławczy obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego Z. W. od zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego zaskarżył wyrok w całości, co do obu oskarżonych na ich niekorzyść. Zarzucił wyrokowi mającą wpływ na jego treść obrazę przepisów postępowania, a to art. 4, art. 7, art. 201, art. 366 i art. 410 kpk, poprzez dowolną ocenę opinii biegłej L. Ś., polegającą na wyrażeniu błędnego poglądu, że wskazana we wniosku końcowym tej opinii wartość utraconych korzyści na skutek zawarcia umowy dzierżawy targowiska wyliczona została w oparciu o hipotetycznie ustalone koszty utrzymania, których oskarżony Z. W. nie mógł przewidzieć, podobnie jak wysokości przychodów, przez co wniosek końcowy pozbawiony jest mocy dowodowej, co doprowadziło do ustalenia szkody na poziomie 492 299, 93 zł, podczas gdy z treści opinii wynika jednoznacznie, że koszty te zostały wyliczone w oparciu o kompletną dokumentację księgową, ich hipotetyczność polega jedynie na tym, że czasie obowiązywania przedmiotowej umowy pokrzywdzona ich faktycznie nie ponosiła, zaś wniosek końcowy, nie uwzględniony przez Sąd I instancji znalazł potwierdzenie we wnioskach opinii drugiej biegłej mimo przyjęcia odmiennej metodologii, jednocześnie zaś Sąd Okręgowy nie zasięgnął ani opinii uzupełniającej ani opinii innych biegłych, celem wyjaśnienia wątpliwości jakie powziął, zaś z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika niezbicie że oskarżony znał rzeczywiste koszty utrzymania targowiska i wyjątkowo trafnie przewidywał jego przyszłe dochody. Dalej pełnomocnik zarzucił mający istotny wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, wynikający z niedostatecznego rozważenia całokształtu opinii biegłej L. Ś., zwłaszcza metodologii i definicji utraconych korzyści oraz co najmniej przedwczesnego zaniechania zasięgnięcia opinii uzupełniającej lub opinii innego biegłego, a polegający na bezpodstawnym uznaniu w oparciu o wyrwany z kontekstu fragment opinii biegłej, iż wartość szkody wyrządzonej pokrzywdzonej na skutek zawarcia umowy dzierżawy targowiska zamknęła się kwotą 492 299, 93 zł, podczas gdy wskazanie tej kwoty przez biegłą w części sprawozdawczej opinii stanowiło jedynie odzwierciedlenie jednego z etapów jej rozumowania, co doprowadziło do zaniżenia wartości szkody, a w konsekwencji do uniewinnienia oskarżonego J. K. i zmiany kwalifikacji czynu przypisanego oskarżonemu Z. W., z uwagi na fakt, iż wyliczona przez Sąd szkoda nie była tak wysoka, by uzasadniać twierdzenie o rażącej nieekwiwalentności świadczeń. Następnie pełnomocnik zarzucił mający wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, polegający na bezpodstawnym, a co najmniej przedwczesnym przyjęciu, że w odniesieniu do umowy sprzedaży akcji można zarzucić oskarżonemu Z. W. co najwyżej brak należytej staranności w jej przygotowaniu, podczas gdy ujawniony w toku rozprawy całokształt okoliczności towarzyszących zawarciu umowy, należycie oceniony, prowadzi do wniosku, że oskarżony umyślnie doprowadził do sprzedaży akcji ze stratą, wyrządzając pokrzywdzonej szkodę w wysokości 263 858, 85 zł, a tym samym zrealizował znamiona zarzucanego mu czynu. Pełnomocnik zarzucił również mającą wpływ na treść wyroku rażącą obrazę art. 7, 193 § 1, 366 i 410 kpk, polegającą na dowolnym i bezpodstawnym odmówieniu mocy dowodowej opinii dwójki biegłych, korespondujących

ze sobą w zakresie wyliczenia straty poniesionej przez pokrzywdzoną na sprzedaży akcji po cenie poniżej wartości zakupu, z uwagi na brak wyceny wartości rynkowej tych akcji, przy jednoczesnym zaniechaniu zasięgnięcia opinii biegłego dla ustalenia wartości rynkowej tych aktywów, co w konsekwencji doprowadziło do oczywiście niezasadnego wyeliminowania z opisu czynu przypisanego oskarżonemu Z. W. działania polegającego na dopuszczeniu do zawarcia umowy sprzedaży akcji oraz uniewinnienia oskarżonego J. K. od zarzucanego mu czynu. Dalej pełnomocnik zarzucił również mającą wpływ na treść wyroku rażącą obrazę przepisów postępowania, a to art. 7, 366 i 410 kpk, polegającą na uznaniu za oczywiście niewiarygodne zeznań świadka K. C., co doprowadziło do odstąpienia od ustalenia okoliczności jednoznacznie wskazujących na winę oskarżonych i realizacji znamion zarzucanych im przestępstw, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci protokołów rozpraw obejmujących zeznania tego świadka, posiedzeń Rady Nadzorczej, korespondencji pomiędzy Impuls sp. z o.o, a (...), pism składanych przez Impuls w postępowaniach sądowych, zeznań innych świadków wprost potwierdza depozycje świadka, wskazując, iż przeprowadzona przez Sąd ocena tego dowodu przekracza granice oceny swobodnej. Wreszcie pełnomocnik zarzucił mający wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż oskarżony J. K., nie kwestionując spornych umów, realizował swoje prawo do wyrażenia odmiennego stanowiska, a zatem nie popełnił przestępstwa, wynikający z poczynienia dowolnych ustaleń, co do wysokości szkody powstałej w wyniku zawarcia tych umów, nierozważenia całokształtu okoliczności sprawy, nadania nadmiernego znaczenia wyjaśnieniom oskarżonego J. K., pomimo ich wewnętrznej sprzeczności i braku potwierdzenia w innych dowodach, przy jednoczesnym pominięciu istotnych okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego, podczas gdy prawidłowo oceniony materiał dowodowy wskazuje na to, że wyczerpał on znamiona zarzucanego mu przestępstwa.

W oparciu o te zarzuty pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego Z. W. poprzez uznanie go za winnego czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia przy przyjęciu wysokości szkody 1 589 671, 82 zł to jest przestępstwa z art. 296 § 1 i 3 kk, wymierzenie mu za to kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, orzeczenie wobec tego oskarżonego obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 1.589.671,82 zł, orzeczenie wobec oskarżonego zakazu zajmowania stanowisk w organach spółek prawa handlowego na trzy lata oraz zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela subsydiarnego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W części dotyczącej oskarżonego J. K. pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zażalenia na opisane wyżej postanowienie o ustaleniu kosztów procesu złożyli pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego, obrońca oskarżonego Z. W. oraz obrońca oskarżonego J. K..

Obrońca oskarżonego J. K. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż nie zachodzą w sprawie przesłanki do zasądzenia wnioskowanej kwoty w wysokości pięciokrotności stawki przewidzianej w Rozporządzeniu i wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie na rzecz oskarżonego wnioskowanej kwoty 36.000 złotych ewentualnie poprzez zasądzenie kwoty przewyższającej stawkę minimalną.

Obrońca oskarżonego Z. W. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie za uzasadnione obciążenie tego oskarżonego kosztami opinii biegłych oraz przyjęcie, iż w realiach niniejszej sprawy słuszne i zasadne jest obciążenie tego oskarżonego kwota stanowiącą ¼ wartości całkowitych kosztów procesu. W konsekwencji obrońca wniósł z ostrożności procesowej o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od Z. W. na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w kwocie niższej niż zasądzone oraz zasądzenie od tego oskarżonego na rzecz oskarżyciela subsydiarnego kwoty 405 złotych z tytułu poniesionych kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesione w sprawie apelacje spowodowały konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w całości, a w konsekwencji również uchylenie zaskarżonego postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania.

Na wstępie stwierdzić należy, iż orzekanie w sprawach o przestępstwa z art. 296 kk, zwłaszcza w sytuacji, kiedy treść stawianych oskarżonym zarzutów opiera się na ocenie podejmowanych przez nich decyzji gospodarczych, bądź też sposobu kontroli tych decyzji, musi być dokonywane przy uwzględnieniu kontekstu zasadności gospodarczej i poziomu podejmowanego ryzyka przez osoby podejmujące decyzje ekonomiczne w ramach prowadzonej przez siebie firmy. Oznacza to, iż Sąd orzekający winien badać zarówno znamię znacznej szkody majątkowej, jak i zwłaszcza to w jakiej sytuacji motywacyjnej, w wyniku jakich działań, bądź zaniechań nastąpiło wyrządzenie tej szkody. Zwykle, tak jak w sprawie niniejszej, do ustalenia istnienia szkody oraz wyliczenia jej rozmiarów konieczne jest odwołanie się do wiadomości specjalnych, a więc oparcie ustaleń na opinii biegłego. Nie oznacza to jednak, że w realiach konkretnej sprawy taki zakres opiniowania przez biegłego w sprawach o przestępstwa z art. 296 kk będzie wystarczający. Uwzględniając to, co wcześniej wskazano należy bowiem stwierdzić, iż częstokroć ocena strony podmiotowej również może wymagać wypowiedzenia się przez biegłego, którego wiadomości specjalne umożliwią zbadanie motywacji działania sprawcy oraz osadzenie jego decyzji gospodarczych w szerszym kontekście ekonomicznym, w szczególności co do stanu firmy, warunków rynkowych oraz powiązań z kontrahentami.

W sprawie niniejszej konstrukcja zarzutów postawionych obu oskarżonym powoduje, iż rozstrzygnięcia dotyczące oceny dwóch umów, będących przedmiotem zarzutów, w sposób jednolity przekładają się na decyzję o istnieniu znamion przestępstwa z art. 296 kk. Dotyczy to z jednej strony tego, iż przedmiotem zarzutu, co do obu oskarżonych uczyniono jako jeden czyn działania bądź zaniechania dotyczące dwóch wskazanych wyżej umów, z drugiej zaś strony oceny i ustalenia, co do zasadności ich zawarcia, sensu ekonomicznego, bądź szkodliwości dla pokrzywdzonej firmy skutkować muszą odpowiednimi decyzjami w stosunku do obu oskarżonych. Mimo więc tego, że przesłanki przedmiotowe odpowiedzialności obu oskarżonych w niniejszej sprawie są różne, to odpowiedzialność ich jest związana z tym, iż stawiane zarzuty bazują na tych samych czynnościach prawnych bądź ich braku w stosunku do dwóch przedmiotowych umów.

Jako oczywiście zasadny ocenić należało sformułowany przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego zarzut dotyczący umowy sprzedaży akcji (...). Punktem wyjścia takiej oceny musi być to, iż w toku postępowania prowadzonego przez Sąd I instancji nie doszło do ustalenia rynkowej wartości tychże akcji w chwili ich sprzedaży. Sąd I instancji poprzestał w tym zakresie na stwierdzeniu biegłej L. Ś., która podała, iż nie może jednoznacznie wykluczyć, że wycena tych akcji byłaby wyższa czy niższa niż ta, za którą faktycznie je sprzedano i dodała, iż tego obecnie nie wie. Uznać to należy za brak postępowania w rozumieniu naruszenia dyspozycji art. 193 § 1 kpk i art. 366 kpk. Brak wyceny tychże akcji nie pozwala bowiem na jednoznaczne stwierdzenie, czy i w jakim zakresie cena sprzedaży odbiegała od ich wartości rynkowej. Oczywiście jest to, że cena sprzedaży może być niższa od ceny zakupu, bowiem realia rynku wartości te mogą zmieniać. Jednakże ustalenie to wymaga wiedzy specjalnej, a więc odwołania się do opinii biegłego z zakresu wyceny wartości przedsiębiorstw, bądź ich akcji. Okoliczność ta jest istotna również z innych względów, a to w kontekście linii obrony przyjętej przez oskarżonego Z. W. i przedstawianej przez niego motywacji ekonomicznej, która towarzyszyła zakupowi tych akcji, a następnie ich sprzedaży po cenie niższej niż cena zakupu. Należy stwierdzić, iż aby w sposób prawidłowy i zgodny z dyspozycją art. 7 kpk ocenić to przyjęte stanowisko procesowe oskarżonego konieczne jest dokonanie analizy sytuacji gospodarczej pokrzywdzonej Spółki na czas podejmowania przez oskarżonego Z. W. decyzji o sprzedaży akcji po określonej cenie. Takie ustalenie może być dokonane jedynie poprzez zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu zarządzania przedsiębiorstwami bądź spółkami, albowiem wiedza specjalna takiego biegłego pozwoli na ocenę ekonomicznego sensu teźże decyzji zarządu spółki i odniesienia teźże oceny do szerszej sytuacji rynkowej, powiązań gospodarczych pokrzywdzonej Spółki i potencjalnego realizowania długofalowego interesu firmy. Widoczne jest zatem to, iż ograniczenie przez Sąd I instancji zbadania sprawy w tym zakresie jedynie do opinii biegłego z zakresu księgowości było niewystarczające, a poprzestanie na oświadczeniu tego biegłego, iż nie jest w stanie stwierdzić jaka była rynkowa wartość akcji w chwili sprzedaży, wskazywało jednoznacznie na to, iż konieczne było włączenie do opiniowania biegłego o innej specjalności. W tym świetle, a więc dopiero po uzyskaniu takich pełnych opinii biegłych, można rzeczowo podejmować analizę innych okoliczności podnoszonych

przez pełnomocnika w zakresie zarzutu obrazu przepisów postępowania, a to w odniesieniu do zeznań świadka K. C. oraz wszystkich tych okoliczności wynikających z dokumentów zabezpieczonych w aktach w zakresie tego, czy i w jaki sposób przeprowadzono niezbędne czynności pozwalające na wyłonienie najkorzystniejszej oferty zakupu przedmiotowych akcji.

Nawiązując do tego, co wskazano na wstępie niniejszego uzasadnienia, opisany wyżej brak postępowania dowodowego w zakresie opinii biegłych miał również bezpośrednie znaczenie dla oceny zarzutów odwoławczych sformułowanych odnośnie tej części rozstrzygnięcia dotyczącego oskarżonego J. K.. Zgodzić należy się, co prawda, z Sądem I instancji, iż różne źródła odpowiedzialności obu oskarżonych w niniejszej sprawie implikują również różne poziomy, na których poszczególne działania bądź zaniechania mogą być uznane za takie, które wyczerpują znamiona przestępstwa z art. 296 kk. Jednakże bez pełnego i prawidłowego wyjaśnienia kwestii wartości rynkowej sprzedanych akcji nie sposób prawidłowo rozstrzygać o tym czy brak czynności zmierzających do unieważnienia umowy sprzedaży akcji może być kwalifikowany jako wyrządzenie szkody majątkowej pokrzywdzonej Spółce przez oskarżonego J. K..

Odnosząc się do apelacji prokuratora i obrońcy kwestionujących zasadność przypisania oskarżonemu Z. W. odpowiedzialności w części zarzutu dotyczącej dzierżawy targowiska należy stwierdzić, że słusznie tę samą okoliczność, o jakiej mowa była wyżej akcentuje apelacja obrońcy. Dotyczy to wskazania, iż sama analiza liczbowa, a więc badanie bilansu Spółki oraz wartości wynikających z realizacji przedmiotowej umowy nie daje pełnej odpowiedzi na pytanie, jak kształtowały się lub kształtowałyby się potencjalne dochody czy rentowność określonego przedsięwzięcia. Zgodzić należy się zatem z obrońcą, iż dla oceny wysokości szkody, a jednocześnie potencjalnych korzyści z podejmowanego przedsięwzięcia konieczne jest korzystanie z wiedzy biegłego z zakresu planowania strategicznego i zarządzania przedsiębiorstwami, ewentualnie również o specjalizacji w zakresie określonej kategorii rynku. Zatem również w tym przypadku w niniejszej sprawie ograniczenie przez Sąd I instancji materiału dowodowego jedynie do opinii dwóch biegłych z zakresu księgowości uznać należy za niewystarczające dla oceny wystąpienia szkody w postaci utraconych korzyści. Niewątpliwie konieczne jest bowiem zbadanie przez biegłego szerszego kontekstu danej decyzji gospodarczej, tak jak w niniejszej sprawie zawarcie umowy o dzierżawie targowiska.

Zarówno z uwagi na sposób skonstruowania zarzutów w subsydiarnym akcie oskarżenia, jak i jednolitość podstawy faktycznej, na której opiera się rozstrzygnięcie o odpowiedzialności obu oskarżonych, uznanie przez sąd odwoławczy, iż sprawa nie została dostatecznie wyjaśniona w zakresie oceny przez biegłych ewentualnej szkodliwości dla pokrzywdzonej Spółki zawarcia umowy dzierżawy targowiska, również w odniesieniu do oskarżonego J. K. konieczne jest ponowne zbadanie przesłanek jego odpowiedzialności. Dopiero uzyskanie wskazanej wyżej pełnej i właściwej opinii biegłego, bądź zespołu biegłych pozwoli na prawidłową ocenę tego czy oskarżony ten, jako nadzorca sądowy winien był w świetle regulacji kształtujących jego prawa i obowiązki podjąć czynności zmierzające do unieważnienia umowy dzierżawy targowiska zawartej w dniu 12 maja 2004 roku.

Przedstawione ustalenia postępowania odwoławczego powodują uznanie, iż wnioski odwoławcze apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku we wskazanych w tych środkach odwoławczych kierunkach nie mogły być uwzględnione. Zasadne zaś były wnioski o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Wypowiadanie się przez Sąd Apelacyjny, co zasadności innych zarzutów odwoławczych, zwłaszcza tych zawartych w apelacji pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego, byłoby w tej sytuacji przedwczesne. Zaznaczyć trzeba, iż przez pryzmat uzyskanej w postępowaniu ponownym opinii biegłego bądź zespołu biegłych oceniane będą następnie inne dowody w sprawie, w tym również ze źródeł osobowych. Niemniej jednak zwrócić uwagę należy na to, iż w treści apelacji w sformułowanym przez siebie wniosku odwoławczym pełnomocnik postulował odmiennie niż w zarzucie subsydiarnego aktu oskarżenia określenie wysokości szkody. Nie przesądzając zatem o treści ostatecznego rozstrzygnięcia Sąd I instancji winien mieć w polu widzenia również argumenty tej apelacji.

Wydanie orzeczenia kasatoryjnego odnośnie całości zaskarżonego wyroku spowodowało konieczność uchylenia również zaskarżonego postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania. Stało się ono bezprzedmiotowe i dopiero po zakończeniu postępowania ponownego i w zależności od treści tego rozstrzygnięcia Sąd I instancji podejmie ponownie decyzję w tej kwestii.

SSO del. Karina Maksym SSA Robert Kirejew SSA Aleksander Sikora